

Cilj davanja potpore učenicima u razvoju identiteta ne sledi samo redovna škola, nego i dopunske škole maternjeg jezika. Razvoj sopstvenog identiteta i bavljenje njime podrazumeva doživotan i uzbudljiv razgovor individue sa sobom i sa okruženjem. U multikulturalnom i višejezičnom kontekstu pred učenike se u pogledu životnih okruženja, socijalno-ekonomskih nejednakih položaja i različitih predstava o vrednostima postavljaju teški zahtevi kad je reč o tome da dokažu svoj identitet i da se ostvare kao samodelujuće osobe. Učenici dopunskih škola ne mogu izbeći bavljenje svojim statusom manjine i svojim kulturnim poreklom, niti mogu negirati svoju kulturnu posebnost. U tom neprestanom procesu bavljenja sobom i svojim životnim okruženjem, oni se s jedne strane neminovno bave mogućnostima društvenog priznanja, a s druge strane prostorima i mestima koja pružaju sigurnost i mogućnost identifikacije, na kojima mogu tematizovati iskustva isključivosti i jačati svoj identitet.

Dopunska nastava maternjeg jezika može učenicima pomoći u reflektovanju i obrađivanju svojih mnogostrukih iskustava. Tako ona može značajno doprineti razvijanju otvorenosti i tolerancije u pristupu kulturnoj mnogostrukosti u školi i društvu. Ako taj proces uspe, učenici su dobili potporu u sticanju iskustva samodelovanja i solidarnosti i otkrivanju sopstvenih jakih strana i sposobnosti. Pri tom oni uče da svoje etničke i višejezične kompetencije i potencijale shvataju i prihvataju kao deo svog (bi)kulturalnog identiteta. Oni se bave sopstvenom višestrukom pripadnošću i kulturnom pozadinom, razvijaju svest o sličnostima i razlikama unutar grupe i upoznaju svoju transnacionalnu pripadnost kao nešto što se podrazumeva u globalizovanom svetu. Istovremeno, takvo prihvatanje i priznanje identiteta svih učenika sa svojim različitim socijalnim i kulturnim delovima identiteta podstiče zajednički život i zajedničko učenje u razredu.

Sledećih sedam predloga za nastavu predstavlja doprinos poboljšanju kompetencija opažanja, reflektovanja i delanja u okviru nastave u dopunskim školama. Oni uvek polaze od identitetskih iskustava, resursa i potencijala samih učenika. Naravno, važnu ulogu igraju i iskustva nastavnika u viđenju sebe i drugih, koja nastavnici kao resurse ugrađuju u pripremu i izvođenje nastave.

Koja od pomenutih delimičnih kompetencija će u kojoj nastavnoj jedinici biti u prvom planu, vidi se u pregledu na kraju ovog priručnika. Preporuke za određene razrede i nivoe znanja su date široko; većinu predloga je moguće neznatno prilagoditi i izvoditi ih i sa nižim ili višim nivoima od preporučenih.